SÈRIE 4

Exercici 1

1. A
2. C
3. A
4. B
5. D

Exercici 2.

A. Qüestions analítiques

1. D
2. C
3. C
4. C

B. Anàlisi estructural i estilística

1.

L'estructura d'aquesta obra ha de correspondre al model:

Exposició (instrumental), on s'escolta el baix continu / A / A / B / B / final instrumental (onzena interpretació del baix continu).

Poden indicar que s'escolten onze vegades la interpretació del baix (*ground*), com a plus de la nota. No és necessari indicar el nombre total de vegades que s'escolta el baix continu per obtenir el punt de la pregunta. Tampoc és necessari que reprodueixen de manera literal l'estructura proposada, però sí que coincideixi en la seva forma per obtenir 1 punt.

2.

Es tracta d'una ària operística pertanyent al barroc (0,25 punts). Si la resposta és més concreta, esmentant que consisteix en el "Lamento" de l'òpera *Dido and Aeneas* de Henry Purcell, "When I amb laid in earth", tindrà (0,5 punts). Per tenir 1 punt cal que identifiquin l'obra, l'autor i que la posin en relació al moment històric del barroc.

L'òpera s'estrenà la primavera del 1689 a Londres, a una escola de noies de Chelsea. Està escrita sobre un llibret de Nahum Tate. Està basada en l'*Eneida* de Virgili. És important que es refereixin a l'estètica barroca i a la voluntat de descriure, des de la música, el patetisme del moment argumental (0,5 punts): Dido decideix suicidar-se perquè així s'acompleixi el que els déus li han ordenat, fent possible que Aeneas pugui marxar i que es destrueixi la ciutat de Cartago.

Aquesta és una de les àries barroques més famoses. També es pot valorar que citin el cromatisme descendent del baix continu com a recurs per a descriure la soledat i la profunda tristesa, amb la veu despullada de la cantant sobre un auster acompanyament de la corda. Al contrari d'altres àries barroques, en aquest cas no hi ha cap exageració en l'ornamentació vocal.

Exercici 3.

1.

Cronològicament l'obra més antiga és *Hoy comamos y bebamos* de Juan del Encina. Aquesta obra es troba dins del manuscrit conegut com *Cancionero Musical de Palacio*, una antologia que pertany al repertori interpretat a la cort de Castella. El *Cancionero* va ser compilat entre finals del s. XV i principis del s. XVI. És una peça cabdal del repertori renaixentista hispànic. Fou publicat, per primera vegada en època moderna, a càrrec de Francisco Asenjo Barbieri l'any 1890.

L'òpera *Dido and Aeneas* de Purcell es va escriure pels volts de 1688, s'estrenà el 1689, i pertany al barroc. Si només s'indica l'ordre cronològic s'obtenen 0'5 punts.

Per obtenir els altres 0'5 punts cal que es justifiqui alguna raó de tipus tècnic o estètic. Haurien d'aclarir, per exemple, que l'estil modal de la primera suggereix un estil estètic anterior, mentre que l'ària de Purcell és tonal, i d'un tipus més cromàtic. L'acompanyament instrumental de Purcell, amb el baix continu, és també un tret propi del barroc, mentre que el ritme viu i l'acompanyament amb percussió de *Hoy comamos y bebamos* es més propi del renaixement. També poden argumentar que la instrumentació de *Hoy comamos y bebamos* no estrobava indicada, ni de manera precisa ni explícita, al *Cancionero*, i que podria ser diferent segons els criteris emprats, o segons les diferents versions. En la versió proposada, les veus s'intercalen entre elles, i podem escoltar des d'un *cornetto* fins a d'altres instruments

del que llavors s'anomenava "música alta", interpretada per instruments pensats per al ball i per fer-los sonar a l'aire lliure. No és necessari que identifiquin els instruments amb precisió organològica.

2.

Des del punt de vista textual, "When I'm laid" es trasllada al moment final de la vida, expressant desolació davant la mort propera. L'obra de Purcell ha de ser considerada més dramàtica i patètica que la de Juan del Encina. Si no es justifica la resposta, però sí que s'indica de manera correcta l'ordre cronològic, s'obtenen 0'5 punts. Per obtenir 1 punt cal argumentar la resposta, amb precisions o de tipus literari, o bé de tipus musical. A *Hoy comamos y bebamo*s domina l'expressió folgada de disbauxa i gatzara, molt propi del to burlesc castellà a la literatura de l'època. També es pot entendre com un *carpe diem*, una resposta al temps d'epidèmies i pestes, com si es tractés d'un conte del Decameró, posem per cas. No són necessàries les referències literàries. Poden comentar també aspectes musicals: el ritme de dansa, o les hemiòlies de la peça de Juan del Encina, que són vives i desimboltes, mentre que el tempo pausat, el baix descendent, i la modalitat menor de l'ària de Purcell –a més a més de la melodia planyívola– resulten molt més doloroses i dramàtiques.

3.

És important que s'indiqui que la sonoritat de la "música alta", o de les xirimies i altres instruments de llengüeta, o el *cornetto*, juntament amb la percussió –pandereta, pandero, o altres–, són ben diferents de la instrumentació més continguda i íntima de la peça barroca. Caldria que parlessin, en el cas de Purcell, de la viola de gamba, del *violone*, clavicèmbal i els instruments de corda fregada –com violins i viola–. No cal que esmentin de manera precisa els instruments de cada peça, però sí que parlin de la sonoritat i el timbre amb termes propis de l'assignatura. Seria un plus de nota si esmenten la diferència en la tècnica vocal: la forma de cantar, l'emissió de la veu, de la solista a la peça de Purcell és diferent de les veus del cor de *Hoy comamos y bebamos*, que són lleument més timbrades, més properes a una interpretació de tradició oral en el cas de la versió proposada.

Si només hi ha un element de comparació s'obté 0'5 punts. És necessària una comparació. Si hi ha més elements coherents llavors s'arriba a 1 punt.

Exercici 4.

1.

És necessari que es citin els exemples de la Metropolitan Opera, i els dos compositors –Terence Blanchard i Gabriela Ortiz–. En el primer cas, la Metropolitan Opera va crear la figura de la directora de la diversitat. El compositor afroamericà Terence Blanchard va escriure l'obra *Fire shut up in my bones* que denunciava abusos sexuals. La compositora mexicana Gabriela Ortiz va compondre *Altar de cuerda* que serveix per exemplificar com la música ajuda a superar traumes. Cada cas es dirigeix a un matís de la diversitat: és més global en el cas del Met –i la directora de Diversitat–, mentre que els altres dos es focalitzen en qüestions com són la discriminació per abusos sexuals, o bé en la capacitat de superació de problemes a través de la música.

Si només s'indiquen els dos exemples, sense justificar, s'obté 0'5 punts. Si expliquen els aspectes concrets, llavors s'obté 1 punt.

2.

Cal indicar que les estadístiques marquen que a l'any 2045 la població blanca serà minoritària als EE. UU., i que s'han adonat que fins ara la cultura, i la política, han estat dominats per grups blancs, s'han bandejat a altres cultures i això provoca que diferents grups no se sentin atrets per certes manifestacions culturals. Si es respon aquesta part s'obté 0'5 punts.

La segona part, sobre l'aplicació d'aquest objectiu a Catalunya, pot acceptar-se una resposta més oberta. Caldria atendre la coherència de l'argumentació i la utilització d'una terminologia adient per obtenir l'altre 0'5 en la puntuació. Seria bo que els estudiants indiquessin que a Catalunya aquest desequilibri també s'està produint. Potser el seu impacte tindrà unes dates i una intensitat diferent a la dels Estats Units. En tot cas, seria bo que expressessin que existeixen grups socials desatesos i marginats, i que cal integrar i obrir el discurs cultural.

Les darreres eleccions als EE. UU. han provocat un capgirament radical. Només cal veure la data de publicació d'aquest article i contrastar-ho amb les darreres notícies. És possible que els estudiants en facin esment, fins i tot de la impossibilitat que ara per ara alguna de les mesures que s'havien iniciat darrerament estiguin fora del complex marc real nordamericà. En la correcció s'haurà de tenir en compte aquest fet, i valorar la coherència i capacitat argumentativa, tot posant èmfasi en la importància de la cultura per evitar que es produeixi un rebuig a les diferències i el respecte a la llibertat que ha definit la societat occidental aquests darrers anys, en especial els progressos assolits a l'entorn europeu i que ara poden estar en risc. Per aconseguir una millor cohesió social, la cultura i la música són unes eines útils, tot i considerarant que no són les úniques. A partir d'aquí els estudiants podrien formular preguntes sobre la utilització de la cultura només com a *face washing*.